

STENHUGGEREN

medlemsblad
for
JYSK STENKLUB

AMATØRGEOLOGISK FORENING
AARHUS

MEDLEM AF DANSK AMATØRGEOLOGISK UNION

11 årgang nr 1

ca 23 januar 1985

total nr 32

GODT NYTAR ! Bladet udkommer denne gang p.gr.af et par trivielle besværligheder lidt senere end oprindelig tilsigtet - vi beklager i et vist mål og takker, hvis nogen har nået at savne det. m.v.h. red

MIT LIVS FUND

Midt i vinterens hjerte med sne og kulde sidder jeg og længes efter forår med sol og dejlige ture til stranden. Jeg tænker tilbage på den dag i maj 1984, hvor tre fossilister var taget til stranden ved Sangstrup. Der var ikke rigtig bid i søpindsvinene, og efter lang tids søgen i strandkanten, der som regel er alles eftertragtede findested, blev jeg træt af at lede der, tog min store hammer og gik op til den øverste stenvold med den tanke at finde en stor kalksten med fossiler i. Jeg var ikke gået mange skridt mellem flintestenene, da jeg så noget gyldenbrunt med en grå belægning. Jeg stod og så lidt ned på det, rørte ved det med min gummistøvle og tænkte, at det nok var noget forurening fra et skib, plastic eller hvad ved jeg. Nå, jeg må da lige se nærmere på det, tager det op i hånden, og så blev jeg først klar over, at jeg stod med et stort stykke rav, Nordens guld, som man kaldte det i gamle dage.

Den følelse, der gik gennem mig, var mærkelig. Jeg, der plejer at larme op, hvis jeg finder noget spændende, var pludselig en helt anden. Jeg blev helt stille indeni, nærmest højtidelig og kunne næsten ikke tro på mit held. Doris kunne nok se det på mig, for hun spurgte, om jeg havde fundet noget. Jeg svarede: ja, hvis det er, hvad jeg tror, er det nok mit livs fund. Jeg viste Doris det, og hun sagde: du godeste, Grete, det er jo rav ! Så kom Anny, og hun så sig straks omkrig, om der skulle være mere, for, som hun sagde, ved du ikke, at der er noget der hedder en ravbølge. Jo da, men det er nok mere ved Vesterhavet, tror jeg.

Min "guldklump" vejer 120 g og har selvfølgelig været lagt frem på sommerens fund ved mødet i september 1984. Men jeg havde alligevel lyst til at fortælle om mit eventyrlige held og om, hvordan man har det, når sådan noget sker for en. Senere var vi 2 fossilister, der var heldige at finde hver en stor fin hjatand på stranden ved Juelsminde. En ravmand gav mig det gode råd, at jeg skulle sidde og gnide ravstykket mellem mine hænder om aftenen, når jeg så TV, så ville det få en fin glans. Manden havde ret, den grålige belægning, der nok var forårsaget af det salte vand plus sol, vind og vejr, forsvandt, og ravet fik en blid og fin glans. Jeg behøver vel ikke at fortælle, at mit fund hverken skal skæres eller slibes, men at det altid skal minde mig om, at naturen kan have overraskelser til os alle, bare vi kommer ud og ser os godt for.

Prøv selv - god fornøjelse !

Grete Ras.

GENERALFORSAMLING

Der indvarsles herved til ordinær generalforsamling på Åby bibliotek lørdag den 9/3 1985 kl 14.30 med dagsorden efter lovene således:

1. Valg af dirigent.
2. Formanden aflægger beretning.
3. Aflæggelse af regnskab.
4. Valg af formand (når denne er på valg).
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer i henhold til § 4.
6. Valg af en 1. og en 2. bestyrelsessuppleant.
7. Valg af to revisorer (udenfor bestyrelsen).
8. Valg af revisorsuppleant.
9. Fastsættelse af kontingent for det kommende regnskabsår.
10. Indkomne forslag.
11. Eventuelt.

Hanne Kunde, formand, er på valg denne gang, men modtager ikke genvalg. Fra bestyrelsen er iøvrigt Erik Jensen og Jørgen Borup på valg. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, må være bestyrelsen i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen. Bestyrelsen ønsker at høre, hvorledes generalforsamlingen stiller sig til det nye forslag til vedtægter for DAGU, der er fremkommet efter DAGU-mødet i efteråret 1984.

bestyrelsen

OM DAGU VEDTÆGTERNE. DagU's nye vedtægter, som der blev foreløbigt redegjort for af Jørgen Borup på klubmødet 10/11 1984, er nu færdigt udformede. Det endelige forslag er indlagt i bladet, og bestyrelsen beder medlemmerne se på det forud for generalforsamlingen, således at man her kan tage stilling til dem.

red for bestyrelsen

Annonce

KJELD ROSE
MINERALIMPORTSTENBUTIKKEN Borggade 3
8000 Aarhus C 06-190422MINERALER - RA ÆDELSTEN - SMYKKESTEN - SJÆLDNE BJERGARTER - SLIBE-
SKÆRE- OG POLERMASKINER - DIAMANTSKÆRESKIVER - SLIBE- OG POLERPULVERFLYTTEUDSALG !

Da STENBUTIKKEN flytter i nær fremtid, holder vi udsalg i tiden (fra nu) til 9/2, hvor vi giver

÷ 10 % på MASKINER

÷ 15 % på STENSMYKKER og lignende

÷ 20 % på STENSKIVER, STENKLUMPER, Mineraler og

FITTINGS

Efter 1 marts ses vi påKresten Koldsvej 38, Åbyhøj, Aarhus 8230
telefon 06-253471

Du er velkommen til at besøge os ! - men ring venligst til os først.

NUUKIT - GRØNLANDS NYE SMYKKESTEN

Sommeren 1982 arbejdede geologen Peter Appel i Godthåb-området for Grønlands Geologiske Undersøgelse og gjorde den spændende opdagelse. Mineralet er en næsten sort til gråsort hornblende. Det ser ikke særlig interessant ud i et håndstykke. Det er først, når det bliver slebet, at der afsløres en pragtfuld labradorisering. Dette fænomen har som bekendt fået navn efter det farvespil, som af og til forekommer i basiske plagioklaser, men vi kan også finde det i andre mineraler. Fænomenet skyldes i første række indeslutninger af mikrokrystaller.

Den slebne sten er sort med masser af glitrende indre reflekser, brune, orange, blå og grønne farver. Appel døbte stenen NUUKIT efter stedet, Nuuk (Godthåb). Guldsmede i Danmark har bedømt stenen og mener, at den kan have en fremtid som smykkesten, hvis der kan skaffes tilstrækkelige mængder af materialet til en større produktion af slebne sten. I så fald, mener Appel, vil Nuukit kunne danne basis for en smykkestensindustri på Grønland. Fundet af en sådan hornblende på Grønland er også interessant for os, idet der burde kunne findes lignende hornblender også i de skandinaviske grundfjælde.

God jagt !

D.V.

Kilde: Appel, P. : Nuukit - Grønlands nye smykkesten.

Tidskriftet Grønland, København. Det Grønlandske Selskab, nr 6, side 157 - 158

STENMESSER

15 - 16/6 1985. STEN och MINERALMÄSSAN på Brusala Loge, Kopparberg.

(6)-7-8/9 1985. NORDISK MINERALMESSE i Moss, Norge.

NORDISK MINERALMESSE i Danmark.

Visse bestyrelsesmedlemmer og andre prominente personer har brochurer om de to førstnævnte messer, og de vil givet gerne vise dem frem, hvis du er interessere. Med hensyn til sidstnævnte messe, så kender vi endnu ikke sikkert hverken tid eller sted. - næste gang måske. red

BEVARING OG RENSNING AF MINERALER, AFSNIT V - fortsat artikel af Claus Hedegaard (se eventuelt tilbage i forrige nummer for at få sammenhængen).

Anden organisk forurening. Udover botanik finder man ofte anden forurening af mineralerne. Det drejer sig hyppigt om asphalt, der hovedsagelig består af højmolekylære kulbrinter, der er opløselige i benzin og andre non-polære opløsningsmidler. Da mineralerne normalt ikke er opløselige i disse, kan man altså

International Minerals & Gems

v/ Niels Schjeldahl
 Birgittevej 8 · 8220 Brabrand, Danmark
 Tlf. 06-25 32 10 · Giro: 2 33 08 01

Mineraler fra A - Z
 Maskiner fra slib til polering
 Værktøj
 Instrumenter
 Mikroskoper
 Smykkedele
 osv.
 Katalog udleveres på begæring

rensning med benzin, blot det ikke er asfalt, der holder det sammen.

Den eneste form for rensning, der har været omtalt i de foregående afsnit, har drejet sig om fjernelse af uvedkommende materialer, men vi er nu ved at bevæge os ind på et område, hvor det begynder at blive kriminelt. I denne situation vil de fleste vælge det prangende resultat. Et gennemrenset stykke er nu engang flottere end det urensede, men tøv en kende! - Man bør betænke, at også asfalt er et mineral. Asphalten har principielt lige så stor ret til at være der, som de kønne svovlkrystaller, og dem ville man da ikke skrabe af. Altså, asfalt hører med i paragenesen, og den ansvarlige samler (bemærk, hvor sympatien ligger!) vil naturligvis også bevare asphalten og ikke blot svovlkrystallerne. Ofte kan man optræde som den vise Salomon ved at have ét stykke, hvor man bevarer asfalt-belægningen, samt ét, hvor den er fjernet, så man bedre kan se, hvad der er nedenunder. Man husker selvfølgelig at skrive på sin etiket, at man har fjernet asfalt-belægningen, hvis dette er tilfældet.

Ønskede mineraler. Man vil ofte være ude for, at et uinteressant mineral, f.ex. calcit, dækker de spændende mineraler, hvorfor man hurtigt konfronteres med ønsket om selektivt at fjerne et af mineralerne i stykker. Man må også her benytte de ovennævnte overvejelser om, hvorvidt man overhovedet bør fjerne et givet mineral. Under alle omstændigheder bør man bevare mindst et stykke, hvor hele den oprindelige paragenese (mineralselskab) bevares. Når man er færdig med den kemiske behandling af et stykke, skriver man selvfølgelig på etiketten, at man har fjernet et eller flere mineraler - også hvilke, man har fjernet.

- fortsættes i næste nummer

BORTKOMNE VARV-NUMRE (?) !

Bibliotekaren (D.V.) meddeler, at det sidst registrerede nummer af VARV er nr 3 1983 ! - Der må være nogen, der har dårlig samvittighed !

Desuden mangler VARV nr 1 1981 og nr 1 og nr 2 1983. Vedkommende, der har lånt dem, har ikke skrevet sig ind i bogen.

Altså: Hvem, som dette måtte angå, anmodes indtrængende om at se efter i deres rodebunker !

red

KONTINGENT FOR 1985

Kontingentet for 1985 er 50 kr for enlige og 80 kr for ægtepar (samlevere).

Vi har modtaget følgende hertesuk fra kassereren:

De senere år er antallet af restanter steget støt ! I 1984 måtte jeg sende ryk-kere til 35 medlemmer, hvoraf en stor del ønskede at fortsætte medlemsskabet af Jysk Stenklub. Dette har inspireret til en god idé til et

Nytårsforsæt : Jeg vil i år betale mit kontingent til tiden ! - dvs senest 1/3. Herved opnår jeg stemmeret til generalforsamlingen og sparer samtidigt min for-ening for unødvendige portoudgifter ! Til medlemmer, der ønsker at forlade for-eningen : Vil I ikke nok udmelde Jer i stedet for blot at undlade at betale. Og-så herved spares tid og unødvendig porto!

Girokort er vedlagt bladet til dem, der ikke fik 12/1. - Tak ! - kassereren

CIRKULATIONSKLUBBEN

Så er der et nyt tidsskrift. Det hedder FOSSILIEN og er på tysk. Klubben har få-et alle 6 hæfter for 1984. Jeg fik dem d 15. december 1984, og straks derefter kom de i cirkulation blandt interesserede fossilsamlere. Ønsker flere at være med, så ring til mig snarest. Husk venligst : Hurtig cirkulation !

Jeg gentager lige, hvad vi allerede har i cirkulation:

LAPIS (tysk) mineraltidsskrift - 12 nr pr år.

NAGS (norsk), 4 nr pr år. Det mangler for 1984.

VARV (dansk), 4 nr pr år.

KLUBBLADE fra andre danske stenklubber, ca 15 - 20 nr pr år.

Med bladene får du en liste, og du skal sende videre til den næste på listen ef-ter dit navn. Portoen betaler du selv. De små blade er nemt læst på 1 dag. De

tyske kræver jo nok et par dage mere. Men husk : de næste på listen venter spændt - og også dem, der senere skal låne på biblioteket ! Er du med i cirkulationsklubben, må du skaffe dig en medlemsliste med adresser fra kassereren.

Cirkulationsklubben har til marts bestået i 4 år. Fra da af overtages den af klubbens sekretær, Doris Valgård.

Hanne Sønnichsen

Agernvej 115, 8330 Beder, tlf 06-937113

FOSSILGRUPPEN

Meddelelse til de medlemmer, der deltager i fossilaftenerne på Åby bibliotek, kl ca 18.30 den 3. tirsdag i hver måned :

Jeg måtte desværre aflyse vor aften i januar p gr af sygdom. I februar har Aage Hansen, Elverdalsvej 153, Højbjerg, lovet at lede aftenen - på Åby. Hvis I vil være venlige at kontakte Aage Hansen på tlf 270567 - helst senest dagen før, så han er klar over, om der kommer nogen. Ca 18.30 - 21.00. I bliver orienteret hen ad vejen, hvordan det videre går.

med hilsen Grete Ras

STUDIEGRUPPER , MINERALER , DANSKE STEN O.L.

Det ser ikke ud til, at det blev denne vinter ! - Redaktøren modtog en enkelt tilmelding til danske sten, som han lod gå videre til formanden, og formanden havde på daværende tidspunkt ikke kendskab til andre interesserede.

Well, - I erindring om tidligere tiders næsten overvældende iver inden for sten-grupperne, så må man da absolut forvente, at der kommer en ny interessebølge - måske bliver det næste vinter, den kommer igang. Det forholder sig jo nok sådan, at stenkubbens 1. generation nu er blevet så kloge, at de kan selv ! - Ved sæsonens start omkring september plejer der at være et orienterende gruppedannelsesmøde, så vær opmærksom på dette. Måske har bestyrelsen en konkret mødedato fastlagt til næste blad, der udkommer en gang efter generalforsamlingen.

red

TUR TIL BORNHOLM

C.E. Matthes, Grenåvej 761, 8541 Skødstrup, tlf 06-991180, som er den lykkelige ejer af en mini-bus, kunne tænke sig at lave en tur til Bornholm engang i løbet af indeværende forår. Det må jo så afhænge af interessen, om og hvordan denne tur bliver. - Henvend Jer direkte til Matthes, dem der vil med !

Det vil vel være relevant at minde om Færø-turen, der blev beskrevet i STENHUGGEREN, nr 3 oktober 1984. Knippelfin tur med 12 personer i 3 biler !

red.

PROGRAM FOR JYSK STENKLUB

Ved klubmøderne på Åby bibliotek er der normalt åbent i lokalerne kl 13.00 - 14.30 for bytning af sten, handel og stensnak. Tiden kl 14.30 - 15.00 er reserveret til klubmeddelelser og anden mere officiel snak. Herefter, kl 15.00 - - følger foredrag, film eller andet.

Lø 9/2 1985 kl 14.30. Klubmøde på Åby bibliotek. Jøn Svane holder foredrag om feltspat.

Lø 23/2. Bytte-møde på Åby bibliotek. Der byttes sten ! Det foregår vel på slap line fra kl 13.00. Kom med dit frasorterede materiale - andre vil kunne finde noget godt i det, og du finder til gengæld noget godt i de andres !

Lø 9/3 kl 14.30 på Åby bibliotek. Generalforsamling. Indvarsling på side 2.

Lø 13/4 kl 14.30 på Åby bibliotek. Klubmøde. Cand. scient Erling Fuglsang holder foredrag om ler og viser lysbilleder.

Lø 20/4. Tur til Dania. Du kan finde fossiler i skivekridt, i Cerithiumkalk og i Bryozokalk. Afgang fra Viby Torv kl 08.00 i private biler.

Lø 4/5. Tur til Mors. Besøg hos Toft. Der er mulighed for at finde fisk og insekter i moleret m.m. Afgang fra Viby Torv kl 08.00 i private biler.

Lø 15/6. Tur til Trelde Næs og Vejlbj Fed. Silkespat, pyrit og tungspat. Afgang fra Viby Torv kl 08.00 i private biler.

Tilmelding til turene : Senest 1 uge før til Schnetler.

Til turene ifører man sig et fornuftigt feltantræk og medbringer, hvad man har brug for hver især for sig : hamre, poser, æsker, pirkeredskaber, klemmer osv.

Til klubmøderne medbringer vi selv te/kaffe, brød og service.

bestyrelsen

Indlæg til næste blad senest ca 15/3 - næste blad udkommer snarest derefter.

Formand, Hanne Kunde, Korshøj 96, 8240 Risskov (Dagu-repr).	tlf 06-213534
Sekretær, Doris Valgaard, Skolevej 2F, 8250 Egå	06-227304
Erik Jensen, Plutovej 8, 8270 Højbjerg, medlem af best.	06-149521
Jørgen Borup, Teglgårdsvej 27, 8270 Højbjerg, medlem af best.	06-110041
Kasserer, Ingemann Schnetler, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå	06-467282
Jysk Stenklub, giro 1217380, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå	
X Bladfordeler, Grete Rasmussen, Elverdalsvej 31, 8270 Højbjerg	06-270247
Redaktør, Sv. Sønnichsen, Agernvej 115, 8330 Beder	06-937113